

SADRŽAJ

Deo prvi.....	13
POJAM KRIMINOLOGIJE I RAZVOJ KRIMINOLOŠKE MISLI	13
I. POJAM I PREDMET KRIMINOLOGIJE	15
1. Pojam kriminologije	15
2. Predmet kriminologije	19
II. ODNOS KRIMINOLOGIJE I DRUGIH NAUKA	23
III. KRIMINOLOŠKE DISCIPLINE	29
IV. ISTORIJSKI RAZVOJ KRIMINOLOŠKE MISLI.....	33
1. Antička misao	33
2. Srednjovekovna misao.....	34
3. Humanistička i renesansna misao	35
V. OSNOVNI KRIMINOLOŠKI PRAVCI	37
1. Klasična škola.....	37
2. Antropološka škola.....	38
3. Italijanska pozitivistička škola.....	41
4. Sociološka škola	44
4.1. Francuska škola	45
4.2. Čikaška škola.....	46
4.3. Austrijska enciklopedijska škola.....	49
4.4. Nemačka sociološka škola	49
5. Škola društvene odbrane	50
Deo drugi.....	53
TEORIJSKE OSNOVE ETIOLOGIJE KRIMINALITETA	53
I. TEORIJE ZLOČINA	55
II. BIOLOŠKE TEORIJE	55
1. Uvodne napomene.....	55
2. Frenološka teorija.....	56
3. Teorija nasleđa.....	56
4. Biokonstitucionalna teorija i teorija sklonosti	59
5. Hromozomska teorija	62
6. Endokrinološka teorija.....	63
7. Rasna teorija	64
8. Kritički osvrt.....	65
III. PSIHOLOŠKE TEORIJE	69
1. Uvodne napomene.....	69
2. Psihoanalitička shvatanja	69
3. Teorija inteligencije.....	72
4. Teorija neprilagođenosti	73

5. Frustraciona teorija.....	74
6. Bihevioristička shvatanja.....	75
7. Kritički osvrt.....	76
IV. PSIHOPATOLOŠKI PRISTUPI.....	81
V. SOCIOLOŠKE TEORIJE.....	85
1. Uvodne napomene.....	85
2. Teorije socijalne sredine i socijalnih problema.....	85
2.1. Teorija anomije.....	86
2.2. Teorija socijalnog interakcizma i etikecije.....	90
2.3. Teorija socijalnih veza i teorija suzdržavanja.....	91
2.4. Funkcionalizam.....	93
3. Teorije socijalnog učenja.....	93
3.1. Teorija imitacije.....	93
3.2. Teorija diferencijalne asocijacije.....	94
3.3. Teorija diferencijalne identifikacije.....	96
4. Kulturološke teorije.....	98
4.1. Teorija podkultura i kontrakultura.....	98
4.2. Teorija kulturnog konflikta.....	101
4.3. Teorija društvenih grupa.....	102
5. Kritička orijentacija u kriminologiji.....	103
Deo treći.....	109
KRIMINOGENI FAKTORI.....	109
I. KRIMINALITET KAO INDIVIDUALNI ČIN I DRUŠTVENA POJAVA.....	111
II. KRIMINOGENE DETERMINANTE.....	115
1. Pojam kriminogenog faktora.....	115
2. Uzročnost kriminalnog ponašanja.....	119
3. Uslovi i povodi kao kriminogeni faktori.....	120
III. FAKTORI LIČNOSTI.....	123
1. Delinkventna ličnost.....	123
2. Savremena shvatanja - opasno stanje delinkventne ličnosti.....	125
3. Kliničke metode u dijagnostici kriminalne ličnosti.....	126
4. Biološki faktori.....	127
4.1. Organske determinante.....	127
4.2. Nasleđe.....	128
4.3. Urođeni faktori.....	130
4.4. Antropološki faktori.....	130
5. Psihološki faktori.....	130
5.1. Psihostruktura i delinkvencija.....	131

5.2. Sklonost i navike kao kriminalna dispozicija	133
5.3. Karakter i kriminalne predispozicije	134
5.3.1. Pojam karaktera i kriminalne sklonosti	134
5.3.2. Agresivnost i kriminalna sklonost	135
5.3.3. Egoizam i egocentričnost kao kriminalne predispozicije	136
5.3.4. Malicioznost i kriminalna sklonost	138
5.3.5. Deprivacioni faktori delinkvencije	138
5.4. Inteligencija i kriminalna orijentacija	139
5.5. Kriminogeni značaj emocija	141
5.6. Temperament	143
5.7. Motivacioni faktori delinkvencije	144
5.7.1. Pojam i značaj motiva u kriminologiji	144
5.7.2. Uticaj motiva na neposrednu kriminalnu delatnost	145
6. Psihopatološki faktori	147
6.1. Uvod	147
6.2. Duševni poremećaji	149
6.2.1. Duševna zaostalost	149
6.2.2. Psihotična stanja	151
6.3. Neurotični poremećaji	155
6.3.1. Pojam neurotične ličnosti i prestupnika	155
6.3.2. Oblici neurotičnih pojava i prestupništva	157
6.4. Poremećaji ličnosti	160
6.4.1. Pojam i vrste poremećaja ličnosti	160
6.4.2. Psihopatije	160
6.4.3. Ostali oblici poremećaja ličnosti	163
IV. SOCIJALNI FAKTORI	165
1. Pojam i suština socijalnih faktora	165
2. Ekonomski uslovi	166
2.1. Ekonomske determinante socijalnih devijacija	166
2.2. Siromaštvo kao kriminogeni faktor	167
2.3. Kriminalitet izobilja	169
3. Migracioni faktori	170
4. Uticaj tranzicionih procesa	173
5. Ratni uslovi	175
6. Uticaj obrazovanja	177
7. Uticaj masovnih medija	180
7.1. Značaj i uticaj medija na javno mnjenje i devijacije	180
7.2. Preventivni uticaj medija na kriminalitet	181

7.3. Medijski kriminalitet i njegove posledice	182
8. Porodični faktori	189
8.1. Pojam i socijalna uloga porodice	189
8.2. Strukturalne anomalije i porodični kriminalitet.....	190
8.3. Porodični faktori maloletničke delinkvencije.....	191
8.3.1. Psihološka shvatanja	191
8.3.2. Sociološki pristupi	193
9. Slobodno vreme	194
10. Socijalna obeležja i kriminalitet.....	196
10.1. Društveni status.....	196
10.2. Profesija	197
10.3. Pol	198
10.4. Narodnost	202
10.5. Uzrast.....	203
11. Oblici društvene svesti i kriminalitet.....	205
11.1. Pojam društvene svesti i odnos prema kriminalitetu	205
11.2. Politika	206
11.3. Religija.....	207
11.4. Ideologija	209
11.5. Moral	209
11.6. Pravo.....	210
12. Socijalno-patološke pojave.....	211
Deo četvrti	213
POJAVNI OBLICI KRIMINALITETA.....	213
I. POJAVNI OBLICI KRIMINALITETA.....	215
II. DELIKTI NASILJA	217
1. Krvni delikti	219
1.1. Pojam, vrste i opšte karakteristike	219
1.2. Uzroci krvnih delikata	220
1.3. Tipologija delinkvenata	221
1.3.1. Pojam ubice i tipologija.....	221
1.3.2. Serijski ubica.....	224
2. Porodično nasilje.....	225
2.1. Pojam i vrste porodičnog nasilja.....	225
2.2. Uzroci porodičnog nasilja	226
2.3. Nasilje prema deci.....	228
2.4. Bračno nasilje	229
3. Delikti protiv čovečnosti.....	233
3.1. Pojam, pravna priroda i opšte karakteristike	233

3.2. Zločini protiv mira i humanitarnog prava	235
3.3. Delikti genocida	236
3.4. Ratni zločini	237
3.5. Tipologija ratnih zločinaca	238
4. Terorizam	240
4.1. Pojam terorizma	240
4.2. Opšte karakteristike	244
4.3. Vrste i oblici terorizma	246
4.4. Uzroci terorizma	251
4.5. Krivičnopravni aspekti terorizma	254
4.6. Oblici terorističkog organizovanja i ličnost teroriste	257
4.6.1. Terorističke organizacije	257
4.6.2. Ličnost teroriste	260
5. Politička delinkvencija	261
III. IMOVINSKI DELIKTI	267
1. Pojam i vrste	267
2. Klasični imovinski delikti	267
3. Imovinski delikti fizičkog nasilja	269
4. Prevarni imovinski delikti	272
5. Ostali oblici	272
6. Uzroci imovinskih delikata i tipologija delinkvenata	272
IV. PRIVREDNI KRIMINALITET	275
1. Pojam privrednog kriminaliteta	275
2. Opšte karakteristike	277
3. Uzroci privrednog kriminaliteta	278
4. Vrste privrednog kriminaliteta	280
4.1. Delikti zloupotrebe položaja i ovlašćenja	280
4.2. Finansijske prevare	281
4.3. Kriminalitet „belog okovratnika“ i delikti korupcije	287
4.3.1. Kriminalitet „belog okovratnika“	287
4.3.2. Delikti korupcije	287
4.3.3. Krivičnopravni aspekti korupcije	290
4.4. Krijumčarenje i nedozvoljena trgovina	291
V. ORGANIZOVANI KRIMINALITET	295
1. Pojam organizovanog kriminaliteta	295
2. Obeležja organizovanog kriminaliteta	296
3. Krivičnopravna priroda organizovanog kriminaliteta	300
4. Uzroci organizovanog kriminaliteta	303
5. Odlike i tipovi kriminalnih struktura	304

6. Vrste kriminalne aktivnosti.....	310
6.1. Nedozvoljena trgovina.....	310
6.1.1. Trgovina narkoticima.....	311
6.1.2. Trgovina oružjem.....	315
6.1.3. Trgovina ljudima.....	318
6.1.3.1. Trgovina belim robljem.....	318
6.1.3.2. Trgovina decom.....	321
6.1.3.3. Trgovina ljudskim organima.....	322
6.1.3.4. Krijumčarenje migranata.....	323
6.2. Organizovana prostitucija i kocka.....	324
6.2.1. Organizovana prostitucija.....	324
6.2.2. Organizovana kocka.....	326
6.3. Pranje novca.....	327
6.4. Reket.....	333
6.5. Ostali oblici kriminalnih aktivnosti.....	335
VI. SEKSUALNI DELIKTI.....	339
1. Pojam i opšte karakteristike.....	339
2. Vrste seksualnih delikata.....	341
2.1. Sadistički delikti – silovanje.....	341
2.2. Delikti statusne zavisnosti.....	343
2.3. Seksualne devijacije.....	346
3. Uzroci seksualnih delikata.....	348
4. Tipologija seksualnih delinkvenata.....	351
VII. SAOBRAĆAJNA DELINKVENCIJA.....	355
1. Pojam i karakteristike.....	355
2. Vrste i posledice saobraćajne delinkvencije.....	355
3. Faktori saobraćajne delinkvencije.....	357
3.1. Opšti činioci uzročnosti i uslova.....	357
3.2. Objektivni faktori.....	358
3.2.1. Društveni faktori.....	358
3.2.2. Tehnički faktor.....	359
3.2.3. Prirodni faktori.....	360
3.3. Subjektivni faktori.....	360
4. Saobraćajni delinkvent.....	363
VIII. KOMPJUTERSKI KRIMINALITET.....	367
1. Pojam kompjuterskog kriminaliteta.....	367
2. Opšte karakteristike.....	369
3. Vrste kompjuterskog kriminaliteta.....	371
3.1. Problemi klasifikacije kompjuterskog kriminaliteta.....	371

3.2. Haking kriminalitet	373
3.3. Kompjuterske zloupotrebe	374
3.4. Kompjuterske prevare	375
3.5. Kompjuterske sabotaze	375
3.6. Kompjuterski terorizam	376
3.7. Kompjuterska piraterija	377
3.8. Kompjuterski vandalizam	378
3.9. Kriminalitet vezan za kompjuterske mreže	378
4. Faktori kompjuterskog kriminaliteta	379
4.1. Tehnički i tehničko-tehnološki faktori	379
4.2. Neefikasna prevencija	380
4.3 Faktori pravne (ne)regulacije	382
4.4 Subjektivni faktori	383
5. Tipologija kompjuterskih delinkvenata	383
IX. MALOLETNIČKA DELINKVENCIJA	387
1. Pojam maloletničke delinkvencije	387
2. Maloletnički kriminalitet	390
3. Socijalno-patološke pojave maloletnika	392
4. Prekršaji maloletnika	393
5. Faktori maloletničke delinkventnosti	393
5.1. Uvodne napomene	393
5.2. Biološki i psihološki faktori	394
5.3. Socijalni faktori	397
X. EKOLOŠKI KRIMINALITET	403
1. Pojam i oblici ekološke devijantnosti	403
2. Posledice ljudske delatnosti u prirodi	405
3. Etiološke osnove ekološke devijantnosti	408
4. Krivičnopravni standardi, regulacija i efekti	411
XI. RECIDIVIZAM	415
1. Pojam recidivizma	415
2. Kriminološko-penološki značaj recidivizma	416
3. Tipologija recidivista	417